

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

ת"ק 17-10-4595 קוסובסקי פנחס נ' פורשור מומחים בע"מ

מספר בקשה: 6

בפני כבוד השופט דב גוטליב

פנחס (פיני) קוסובסקי

תובע

נגד

פורשור מומחים בע"מ

נתבעת

החלטה

לפני בקשת הנתבעת, חברת פורשור מומחים בע"מ, לשינוי מקום התדיינות, מחמת טענה להיעדר סמכות מקומית. ברקע, תובענה שהוגשה נגדה בגין משלוח דברי פרסומת בדואר האלקטרוני, בניגוד לחוק (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982.

א. טענות הצדדים

1. הנתבעת טוענת, כי כתובתה היא באזור תנובות בצפון השרון ובקיסריה. לפיכך, יש לדון בתובענה בעניינה מטעמי יעילות ומניעת בזבז זמן ומשאבים, בערים נתניה או חדרה הסמוכות, בהתאמה, למשרדה. זאת, בהתאם לאמור בתקנה 2(א) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976 (להלן: **תקנות השיפוט**), לעניין "מקום עסקו של הנתבע":

2. (א) תביעה תוגש לבית המשפט שאזור שיפוטו הוא אחד המקומות המנויים להלן, והוא על אף האמור בכל הסכם שבין בעלי הדין; ואלה הם:
(1) מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע;
(2) מקום יצירת ההתחייבות;
(3) המקום שנועד, או שהיה מכוון, לקיום ההתחייבות; [...]"

(הדגשות שלי ד.ג.)

2. התובע מתגורר בגבעת זאב. לשיטתו, אין בהירות באשר לסמכות המקומית החלה על אזור זה. מכל מקום, הוא בחר להגיש את תביעתו בבית משפט לתביעות קטנות ברמלה, בנמקו בחירה זו לנוכח ארבעה טעמים:

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

ת"ק 17-10-4595 קוסובסקי פנחס נ' פורשור מומחים בע"מ

- 2.1. בפועל, חרף מגוריו בגבעת זאב, התובע מעביר את מרבית זמנו לאורך השבוע (כשלושה ימים קבועים) בעיר מודיעין – שם מתגוררים בני משפחתו, לרבות בנו, המייצג אותו בהליך.
- 2.2. השיחה הטלפונית הראשונית שקיים עם הנתבעת (שלשיטתו לא עלתה כדי כריתת חוזה מחייב), ושבעקבותיה החל לקבל משלוח דברי הפרסומת לתיבת הדואר האלקטרוני, התרחשה ככל הנראה במודיעין. זאת, בשימת לב מצדו לעובדה כי מדובר בעוולה שמקורה ברשת האינטרנט – שאין לה מרחב גיאוגרפי מוגדר.
- 2.3. העיר מודיעין נמצאת במחוז המרכז, שאליו העיר רמלה משתייכת מבחינת סמכות שיפוט מקומית.
- 2.4. התובע הפנה לרישומי רשם החברות, לפיהם עולה כי כתובת הנתבעת היא מושב צור משה, שהינו גם כן חלק ממחוז מרכז, מבחינת סמכות שיפוט מקומית.

ב. דיון והכרעה

3. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות והצרופות, סבורני כי דין הבקשה להידחות.
4. תובענות בגין עוולות שמקורן ברשת האינטרנט מעוררות לא אחת שאלות הנוגעות לסמכות המקומית, שכן זו מתנגשת עם היותה של רשת האינטרנט נטולת מיקום גיאוגרפי קונקרטי. לנוכח מאפיין ייחודי זה, הפסיקה מאפשרת באופן עקרוני להגיש תביעה בכל מקום שיפוט בארץ (ראו רע"א 530/12 **יעקובוביץ נ' זיאס** (28.3.2012)). זאת ועוד, שאלת הסמכות המקומית ניצבת גם במתח לנוכח רצון בעלי העסקים לפנות באמצעות רשת האינטרנט לקהל לקוחות הפזור במרחבים גיאוגרפיים שונים ונרחבים – דבר אשר במקרי תביעה כנגדם עלול להוביל לבזבוז משאבים ולחוסר יעילות, אם יאלצו לכתת רגליהם בשל כך למחוזות שאינם בגבולות מקום מושבם (ראו אסף טבקה "על הדבש ועל העוקץ": סמכות השיפוט המקומית ב'תביעות אינטרנט' **הפרקליט** נב 365 (2013); יששכר רוזן-צבי **ההליך האזרחי** 376-377 (2015) (להלן: **רוזן-צבי**)) – כך נטען בדומה על ידי הנתבעת בענייננו.
5. לצד האמור, כאשר עסקינן בתביעות קטנות, קובעת תקנה 2(ב) לתקנות השיפוט כי התובע יכול לבחור להגיש תובענה בהתאם למקום מגוריו שלו:

"על אף האמור בתקנת משנה (א), תובענה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט תוגש לבית המשפט באזור שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של התובע בלבד."

6. כאמור, הנתבעת נסמכת על תקנה 2(א) לתקנות השיפוט, אך דומני כי הסתמכות זו חלקית היא, לנוכח לשון תקנה 2(ב) לתקנות השיפוט, הנזכרת לעיל. בהתעלם מהצורך להידרש לשאלת סמכות השיפוט החלה על גבעת זאב, אקבל אפוא את טענת התובע לפיה ניתן לראות בעיר מודיעין,

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

ת"ק 17-10-4595 קוסובסקי פנחס נ' פורשור מומחים בע"מ

בהתאם לפרשנות תכליתית, כמקום מגוריו לעניין סיפא תקנה ב(2) לתקנות השיפוט. די להידרש לאמור אצל רוזן-צבי הנזכר לעיל (בעמ' 370), כדי להכריע ביחס לעובדה זו:

"מהו 'מקום מגורים'? הפסיקה קבעה כי הכוונה אינה למקום מגורים קבוע בלבד, אך גם אינה משתרעת על מגורי ארעי [...], אלא נדרשת זיקה של קביעות. כך למשל, נפסק כי ניתן לראות במקום מגוריו של אזרח זר שהגיע לישראל עם אשרת תייר ושהה בה כשנתיים 'מקום מגורים' ולהגיש תובענה נגדו בבית משפט המצוי באותו מחוז."

7. בנוסף, לנוכח העובדה כי העיון בתיבת הדואר האלקטרוני שלו נעשה בשגרה גם כן מהעיר מודיעין, אקבל טענה זו גם כן.

8. באשר לטענת הנתבעת לנוגעת לבזבוז זמן ולמשאבים שלטענתה יגרמו לה בשל קיומו של הדיון ברמלה: לטעמי, דינה של טענה זו להידחות. ראשית, גם אם הלכה למעשה יושבת הנתבעת בתנובות – כנטען על ידה – ברי כי אין ממש בבקשתה לשנות מקום שיפוט, שהרי גם מושב זה נכלל תחת סמכות שיפוטו של מחוז המרכז. שנית, בחירה בעיר נתניה כסמכות שיפוט מקומית, מהווה כשלעצמה הסכמה מכללא מצדה של הנתבעת להישפט במחוז מרכז, לאור קרבתן הגיאוגרפית של ערי המחוז זו לזו ולנוכח היעדר החשיבות למרחקים הגיאוגרפיים בין ערי המחוז עצמו. כנלמד מקל וחומר מרע"א יעקובוביץ הנזכר לעיל (בפסקה 17):

"בתי המשפט אינם מייחסים משמעות מופרזת כיום לשאלת הסמכות המקומית, בשים לב למימדיה של מדינת ישראל, ולפיכך למרחק הקטן באופן יחסי בין מחוזות השיפוט השונים. חבל שהמשיב עשה 'עניין' משאלת הסמכות המקומית."

9. לסיום, ולמען הסדר הטוב, אדרש גם לשאלת רישומה של חברה פלונית במקום מסוים ולהשלכה הנובעת מכך על הסמכות המקומית בתביעות שהעוולה בעניין נוגעת לרשת האינטרנט. כפי שכבר ציינתי בעבר בת"ק (ראשל"צ) 17-04-50808 ישי רז נ' אשר ניצני (30.7.2017):

"מקום שמדובר בתביעות כנגד ספקי שירותים הפועלים בדרך של עסקאות מכר מרחוק על מנת להגיע ללקוחות בכל רחבי הארץ ולקשור עמם עסקאות – בין באמצעות אינטרנט ובין באמצעות טלפון (המהווה כאמצעי ליצירת התקשרות עסקית), אין מקום לטענה כי מקום ההתדיינות צריך להיות במענם הרשום בלבד. דומה כי זהו הרציונל שהנחה את מחוקק המשנה עם התקנתו את ס"ק (ב) לתקנה 2 לתקנות השיפוט (ק"ת תשע"ו מס' 7661 מיום 24.5.2016)."

אף שכאמור אין חשיבות לשאלת הרישום, ברי כי לנוכח נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה דן ובשל עמדות הצדדים שהוצגו לעיל באשר לערים שבהן הם חפצים כי העניין ידון, דומני כי יש להוסיף ולקבל את טענת התובע לעניין מקום השיפוט. זאת, משעה שהנתבעת נמצאה רשומה למעשה במושב צור משה, המשתייך אף הוא למחוז מרכז. טעם לכך נמצא גם בספרות (רוזן-צבי, בעמ' 377):

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

ת"ק 4595-10-17 קיסובסקי פנחס נ' פורשור מומחים בע"מ

"יש לבחון את כללי הסמכות המקומית ביחס לאינטרנט לפני העניין שבו מדובר."

10. לאור האמור לעיל, בית משפט זה קנה סמכות שיפוט עם הגשת התובענה.

11. סוף דבר, הבקשה נדחית ללא צו להוצאות.

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ח, 22 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט